

Ameland	
Vraag	Antwoord
Waarom kan de natuur op de eilanden Schier en Ameland niet worden ontzien bij de aanleg van stroomkabels van windparken?	Er wordt gekeken hoe de natuur zoveel mogelijk kan worden ontzien bij het aanleggen van kabels, dit is een omvangrijk en belangrijk onderdeel van de onderzoeken die de komende jaren worden uitgevoerd. In het publiek toegankelijke Voornemen staat de opgave en achtergrond beschreven. Dit voornemen vindt u hier: https://www.rvo.nl/sites/default/files/2022-04/Voornemen-PAWOZ-Eemshaven.pdf
Is er al onderzocht wat de effecten en nadelige effecten zijn als je 'Het Oerd' doorkruist en de wadden en de waddenkusten?	Nee dit is nog niet onderzocht. Dit is onderdeel van de onderzoeken die de komende jaren worden uitgevoerd.
Welke onderzoeken wilt u nog gaan doen en welke in het vervolgtraject?	Dit zal worden beschreven in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau, dit is de onderzoeksagenda. Dit document ligt van 30 september tot 20 november 2022 ter inzage. In 2023 wordt in ieder geval gestart met een planMER (milieueffectrapport) en een IEA (integrale effectenanalyse). In het planMER worden de milieugevolgen van de routes (zoals benoemd in hoofdstuk 4 van de concept-NRD) onderzocht. De IEA kijkt breder, daarin wordt bijvoorbeeld ook gekeken naar de gevolgen voor de omgeving, kosten, techniek. Het planMER vormt een onderdeel van het IEA. Er worden veel verschillende onderzoeken uitgevoerd die de basis vormen voor het planMER en de IEA, waaronder bijvoorbeeld een verziltingsonderzoek. Eventuele andere vervolgonderzoeken na het planMER en IEA fase zijn ook grotendeels afhankelijk van de uitkomsten van deze onderzoeken. Dat is op voorhand nog niet te zeggen.
Hoe gaat u de keuzes tussen verschillende tracés maken?	Aankomend jaar (2023) worden onderzoeken uitgevoerd naar de routes. Met deze onderzoeken brengen we de effecten van de aanleg en het gebruik van de routes in kaart. Met deze resultaten zal de minister voor Klimaat en Energie in samenspraak met het Bestuurlijk Overleg Wadden tot een keuze komen welke routes in de toekomst benut mogen worden voor de aansluiting van Wind op Zee richting de Eemshaven.
Welke tijdspanne ziet u als er een stroomkabel via Het Oerd zou komen, wanneer start en hoelang gaat het duren?	Het uitgangspunt voor PAWOZ-Eemshaven is een aansluiting van stroomkabels in Eemshaven. Een route via Ameland komt aan land via Fryslan en zou een onnodig lange route op land naar Eemshaven worden. Voor stroomkabels wordt een route via Ameland in PAWOZ-Eemshaven niet onderzocht. De route is nog wel een optie voor een leiding voor het transport van waterstof (na 2031). Mocht uit de onderzoeken die aankomend jaar uitgevoerd worden blijken dat deze route interessant is om in de toekomst te gebruiken, dan volgen er meer onderzoeken. Op dat moment kan er pas een globale planning afgegeven worden van wanneer dat zou starten. Vooralsnog is dat niet voor 2031. Meer informatie hierover is te vinden in bijlage II van de concept-NRD.
Wat voor een werkzaamheden voert u hierbij uit?	Welke werkzaamheden uitgevoerd worden is op dit moment nog niet bekend. Dat zal volgen uit onderzoeken die in de aankomende jaren uitgevoerd worden. Dit is mede afhankelijk van of de route haalbaar is en wat de specifieke omstandigheden op de route zijn. Deze omstandigheden bepalen mede de aanlegtechnieken die gebruikt worden. Voor elke aanlegtechniek zijn andere werkzaamheden nodig.

Ameland	
Vraag	Antwoord
Blijft de optie open dat als er nu geen stroomkabel door Het Oerd gaat en waarom zou dit zijn?	De route Ameland voor kabels is eerder aangegeven als mogelijke route. Inmiddels blijkt dat deze buiten de scope van PAWOZ-Eemshaven valt omdat de route niet aan land komt in de Eemshaven. Op basis daarvan is ervoor gekozen de route niet verder voor kabels te onderzoeken in het planMER. Dat betekent dat de route Ameland voor kabels op dit moment geen optie meer is. Wel wordt deze route onderzocht als route voor het transport van waterstof via leidingen (voor de periode na 2031).
Zit er een verschil tussen de routes over de eilanden en de routes door de zee? De onderzoeken over de eilanden zouden anders zijn dan de onderzoeken door de zee. Veel meer gericht op verzilting, grondecologie en landschap	In de concept-NRD is het beoordelingskader opgenomen die gebruikt wordt voor het planMER en de IEA (zie hoofdstuk 5 in de concept-NRD). Dit beoordelingskader laat zien wat aankomend jaar (2023) allemaal onderzocht gaat worden. In het MER wordt onderscheid gemaakt tussen de effecten op land en de effecten op zee. Hierbij wordt er naar verschillende aspecten gekeken, waaronder landschap, ecologie. Voor verzilting wordt een apart onderzoek gedaan, de resultaten hiervan worden ook meegenomen in het planMER en de IEA
Hoe zit het met de bescherming van het Werelderfgoed?	De Waddenzee is Werelderfgoed. Dat betekent dat er een zekere bescherming geldt en dat er niet 'zomaar' werkzaamheden mogen plaatsvinden. In de onderzoeken die uitgevoerd worden (in 2023) wordt Werelderfgoed meegenomen en onderzocht (in het planMER). Of er werkzaamheden mogelijk zijn en wat de gevolgen zijn is afhankelijk van de uitkomsten van de (milieu)onderzoeken. Er wordt specifiek onderzocht gedaan naar de 'aantasting van de Outstanding Unique Values (OUV) Werelderfgoed Waddengebied' specifiek voor de routes die door de zee lopen (zie beoordelingskader MER in hoofdstuk 5 van de concept-NRD).
Wie stelt het Programma vast?	De minister voor Klimaat en Energie is hier formeel voor bevoegd maar die heeft aangegeven dit samen met het Bestuurlijk Overleg Waddens te willen doen. Dit om op die manier de regionale overheden ook nadrukkelijk een stem te geven in de besluitvorming. Ook zal er een advies gevraagd worden aan het Omgevingsberaad Waddengebied (OBW).
Klopt het dat er een specifieke volgorde komt voor het gebruiken van de mogelijke routes?	<p>Dat is op voorhand niet te zeggen. Het doel van het programma is te onderzoeken wat waar mogelijk is qua routes. Dit wordt gedaan door onderzoeken (planMER en IEA) uit te voeren naar zogenaamde 'kansrijke' routes. In het planMER en de IEA worden de gevolgen van elke 'kansrijke' route in beeld gebracht. Aan het eind kan het zijn dat er één of meerdere routes mogelijk zijn. Het kan ook zijn dat blijkt dat routes niet geschikt zijn. Dat is op voorhand niet te zeggen.</p> <p>Het kan zijn dat er routes zijn waar meer ruimte is voor kabels en/of een leiding dan op andere routes. De uitkomsten laten dus zien wat waar mogelijk is, er is geen specifieke volgorde. Of een route geschikt is, is afhankelijk van de specifieke vraag over hoeveel ruimte er nodig is en of het bijvoorbeeld gaat over kabels of een leiding.</p>
Zijn de Duitsers tegen een route die door de vaargeul door de Eems loopt?	Omdat die route door het zogenaamde 'Eems-Dollardverdragsgebied' gaat is afgesproken dat de Duitse scheepvaartsautoriteit (GDWS) verantwoordelijk is voor het afgeven van een vergunning voor de aanleg van kabels en leidingen. Er worden gesprekken met hen gevoerd over de voorwaarden waaronder ze dat willen doen.